

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu Wydział III Rodzinny i Nieletnich

Przewodnicząca: Sędzia Sądu Rejonowego Elżbieta Semeniuk

Protokolant: starszy protokolant sądowy Agnieszka Rymarczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2013 r. w Kędzierzynie – Koźlu

na rozprawie

sprawy

z powództwa (...) S.A z siedzibą we W.

przeciwko J. L. i M. L.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

1. ustanawia z dniem 12 lutego 2013r. rozdzielność majątkową pomiędzy małżonkami J. L. i M. L., których związek małżeński został zawarty dnia (...)w G.(akt małżeństwa nr (...)USC w G.),
2. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 200 zł (dwieście złotych) tytułem zwrotu opłaty sądowej, odstępując równocześnie od obciążenia pozwanych zwrotem kosztów zastępstwa procesowego powoda.

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł o ustanowienie rozdzielności małżeńskiej wspólności majątkowej, pozwanych małżonków J. L. i M. L. oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, a także kosztów zastępstwa procesowego.

Powód w uzasadnieniu wskazał, że przysługuje mu względem pozwanego J. L. wierzytelność z tytułu umowy pożyczki z dnia 18 marca 2009 r. w kwocie 59.104,23 zł stwierdzona tytułem wykonawczym wydanym przez Sąd Rejonowy dla Lublina – Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny w sprawie sygn. akt VI Nc-e 513176/12 oraz umowy o kartę kredytową z dnia 15 stycznia 2009r. w kwocie 4.828,53 zł stwierdzona tytułem wykonawczym wydanym przez Sąd Rejonowy dla Lublina – Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny w sprawie sygn. akt VI Nc-e 513172/12, w obu wypadkach wraz z odsetkami zwłoki i kosztami procesu. Obie wierzytelności zostały nabyte przez powoda w drodze cesji od (...) Bank SAwe W.. W oparciu o wymienione tytuły wykonawcze powód złożył wniosek do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu o wszczęcie egzekucji ze świadczenia rentowego i wynagrodzenia za pracę. Z uwagi na liczbę wierzycieli, sumę ich wierzytelności i ograniczeń egzekucji z tych składników mienia dłużnika powód nie uzyska zaspokojenia. Jedyłą możliwością zaspokojenia wierzyciela pozostało skierowanie egzekucji do udziału dłużnika w nieruchomości objętej wspólnością łączną małżonków, gdyby wierzyciel mógł uzyskać klauzulę wykonalności przeciwko małżonce dłużnika. Powód twierdzi, iż nie uzyska klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika do wskazanych tytułów wykonawczych ponieważ zobowiązania na których opierają się tytuły wykonawcze wynikają z czynności prawnych, których stroną nie była pozwana M. L.. W ocenie powoda ustanowienie rozdzielności majątkowej w ustroju majątkowym pozwanych ochroni wierzyciela i nie godzi w interes rodziny pozwanych.

Pozwana M. L. zażądała oddalenia powództwa, uzasadniając swoje stanowisko brakiem jej zgody na zaciągnięcie zobowiązań wskazanych w pozwie, przejawianiem dobrej woli przez nią i męża w spłacaniu wierzytelności poprzez comiesięczne wpłaty, a także ciężkim stanem zdrowia męża.

Pozwany J. L. nie podważał uprawnień wierzyciela co do istoty, powoływał się zły stan zdrowia oraz brak zgody małżonki przy zawieraniu rzeczonych umów, deklarował spłatę wierzytelności poprzez comiesięczne wpłaty. Wskazywał na pierwszeństwo ochrony dobra rodziny pozwanych przed interesem wierzyciela.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Bezsporne w sprawie jest, że :

pozwani M. L. i J. L. zawarli związek małżeński w dniu (...) w G.. Umów majątkowych małżeńskich nie zawierali. Są nadal małżeństwem, nie toczyło się między nimi postępowanie o rozwód czy separację. Umów majątkowych małżeńskich nie zawierali.

Ze związku małżeńskiego pozwanych pochodzi czworo dzieci, które są już pełnoletnie, odpowiednio w wieku od 21 do 28 lat.

M. L. i J. L. mieszkają wraz z dwoma dorosłymi, niezamężnymi córkami w wieku 21 i 23 lat, które utrzymują się ze swojej pracy zarobkowej. Jedna z córek jest w ciąży, wkrótce wyjdzie za mąż. Prowadzą wspólne gospodarstwo domowe.

W czasie zawierania umowy pożyczki oraz umowy o kartę kredytową w 2009 r., jak i wcześniej tylko pozwany J. L. pracował zarobkowo. Pozwana M. L. zajmowała się gospodarstwem domowym. Najmłodsza córka miała 17 lat, dwie starsze były pełnoletnie ale niesamodzielne, kontynuowały naukę. Syn był samodzielny, żonaty i mieszkał odrębnie.

Aktualnie pozwany J. L. pracuje za wynagrodzeniem brutto ok. 4000 zł miesięcznie, nadto otrzymuje świadczenie rentowe w kwocie ok. 600 zł miesięcznie. Został zakwalifikowany do III grupy inwalidzkiej z uwagi na wypadek mający miejsce w 1986 r., w wyniku którego amputowano mu nogę do kolana.

Na chwilę obecną pozwany J. L. posiada zadłużenie wobec powoda oraz kilku banków na łączną kwotę ok. 300.000 zł.

Od czterech lat pozwana M. L. pracuje zarobkowo, aktualnie jako monter więzów za wynagrodzeniem netto ok. 1200 zł miesięcznie.

dowód:

- akt małżeństwa k. 31
- kserokopie zaświadczeń lekarskich, (k. 50-51, 59-61),
- kserokopie kart wypisowych, (k. 62-67),
- przesłuchanie pozwanych, (k.116- 117)

Pozwany zawarł dnia 18 marca 2009 r. we W. zawarł z (...) Bankiem Spółką Akcyjną we W. umowę pożyczki kwoty 49.902,30 PLN.

Dnia 15 stycznia 2009 r. w K. pozwany J. L. zawarł z (...) Bank Spółką Akcyjną we W. umowę o kartę kredytową Nr KK (...).

Środki z tych źródeł uzyskane przeznaczył na potrzeby konsumpcyjne swoje, żony oraz ich dzieci.

Pozwana M. L. nie była stroną tych umów. Nigdy nie wyraziła zgody na ich zawarcie. Pozwana wiedziała, że mąż zawarł z (...) Bank umowę pożyczki, nie знаła dokładnie postanowień tej umowy, o zawarciu umowy o kartę kredytową nie wiedziała. Pozwanej znany był również fakt zawierania przez męża umów pożyczek i kredytów z innymi bankami. Z tego powodu nie było pomiędzy małżonkami kłótni czy nieporozumień.

Powód nabył obie wierzytelności w drodze umowy cesji z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. z dnia 22 listopada 2010 r. a następnie zwrócił się do Sądu Rejonowego w Lublinie o wydanie nakazów zapłaty.

Dnia 24 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, w sprawie sygn. akt VI Nc-e 513176/12 wydał przeciwko pozwanemu J. L. w elektronicznym postępowaniu upominawczy nakaz zapłaty kwoty 59.104,23 PLN wraz z odsetkami zwłoki oraz kwoty 4.339,00 PLN a dnia 19 kwietnia 2012 r. w sprawie sygn. akt VI Nc-e 513172 kwoty 4.828,53 PLN wraz z odsetkami zwłoki oraz kwoty 66,00 PLN. Dłużnik nie składał sprzeciwów. Dnia 21 czerwca 2012 r. w obu sprawach powód uzyskał klauzule wykonalności.

Wierzyciel wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Egzekucja została skierowana do świadczenia emerytalno-rentowego i wynagrodzenia za pracę dłużnika, z uwagi na jednoczesne prowadzenie innych postępowań egzekucyjnych przeciwko dłużnikowi potrącenia były dzielone pomiędzy dwudziestu wierzycieli. Na dzień wszczęcia egzekucji, 15 czerwca 2012 r. w sprawie egzekucyjnej o sygn. akt Km 2190/12 ustalono należność powoda na kwotę 75.162,07 zł. oraz koszty komornicze, z czego 7 899,04 zł wypłacono wierzycielowi do dnia 07 października 2014 r., natomiast w sprawie egzekucyjnej o sygn. akt Km 3947/12 na dzień 26 listopada 2012 ustalono należność powoda na kwotę 7 235,92 zł oraz koszty komornicze, z czego do dnia 08 sierpnia 2013 r. wypłacono wierzycielowi 894,41 zł.

Na wniosek wierzyciela Komornik dokonał zajęcia lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, położoną w Z. przy ul. (...), objętą księgą wieczystą o nr (...), SR w Kędzierzynie – Koźlu, pozostającą we współwłasności łącznej, małżeńskiej pozwanym. Dalszych czynności egzekucyjnych nie mógł podjąć z uwagi na brak klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, pozwanej M. L..

dowód:

- akta komornicze nr KM 2190/12 oraz nr KM 3947/12 (oryginały tytułów wykonawczych, odpisy księgi wieczystej i zawiadomienia o wpisie wzmianek o egzekucji z nieruchomości, karty rozliczeniowe),

- kserokopia umowy cesji wierzytelności z dnia 22.11.2010 r. – (k. 16-17),

- kserokopia umowy pożyczki z dnia 18 marca 2009 r. – (k. 18-22),

- kserokopia umowy o kartę kredytową z dnia 15 stycznia 2009 r. – (k. 23-30)

- przesłuchanie pozwanych k.116-117,

Pozwani spłacali wierzytelność w okresie 2012 i 2013 r., zwykle comiesięcznie kwotą 250 zł. w okresie od października 2012r do listopada 2013r.

Dowód: kserokopie przelewów k. 41-47, 70-78,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przep. art. 52 § 1a k.r.o. ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej może żądać także wierzyciel jednego z małżonków jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym

wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków. Powyższy przepis stawia dwa konieczne warunki do uwzględnienia wytoczonego przez wierzyciela powództwa o ustanowienie rozdzielności majątkowej, a mianowicie:

- wykazanie istnienia stwierdzonej tytułem wykonawczym wierzytelności w stosunku do jednego z małżonków oraz
- uprawdopodobnienie, że zaspokojenie tej wierzytelności wymaga podziału majątku wspólnego małżonków.

Zaspokojenie wierzytelności przysługującej jednemu z małżonków wymaga dokonania podziału majątku wspólnego wówczas, gdy nie ma możliwości zaspokojenia tej wierzytelności z majątku osobistego dłużnika i składników majątku wspólnego małżonka wymienionych w art. 41 § 2 k.p.c. i gdy brak podstaw do poszukiwania zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków (brak podstaw do nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową), natomiast możliwe będzie zaspokojenie z udziału w majątku wspólnym małżonków, który w wyniku podziału przypadnie temu małżonkowi, który jest dłużnikiem. Współmałżonek dłużnika nie będący stroną czynności prawnej nie ma obowiązku spełnienia świadczenia ale musi znosić egzekucję z majątku wspólnego, której zakres jest uzależniony od tego czy małżonek dłużnika wyraził zgodę na zaciągnięcie zobowiązania przez swego współmałżonka, czy też nie.

Generalnie rzecz biorąc drogę do majątku wspólnego otwiera wierzycielowi zgoda małżonka na zaciągnięcie zobowiązania przez współmałżonka, brak zgody ogranicza egzekucję do majątku osobistego dłużnika, jego wynagrodzenia za pracę czy świadczenia rentowego, w szczególności nie jest możliwe przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości będącej przedmiotem współwłasności łącznej małżonków.

Nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością zgodnie z przep. art. 787 k.p.c. zostało uzależnione od wykazania przez wierzyciela, że stwierdzona tytułem wykonawczym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika, forma zgody jest dowolna (chyba, że chodzi o czynności prawne gdzie brak zgody powoduje ich nieważność), jednocześnie przepis ten wskazuje wierzycielowi, że to wykazanie może nastąpić jakimkolwiek dokumentem prywatnym czy urzędowym. Wyjątkowo w postępowaniu klauzulowym możliwym jest wysłuchanie małżonka dłużnika czy przyzna lub nie, że wyraził zgodę.

Ustanie wspólności ustawowej niezależnie od przyczyn i źródła aktualizuje potrzebę podziału majątku wspólnego.

Sąd w przedmiotowej sprawie ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, że strony nadal pozostają we wspólności majątkowej małżeńskiej a wobec pozwanego J. L. powodowi bez wątpienia przysługują wierzytelności stwierdzone tytułami wykonawczymi powstałe w czasie trwania wspólności. Fakt ten nie był negowany przez pozwanych.

Druga przesłanka również zdaniem Sądu została spełniona. Na wniosek powoda wszczęto postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie – Koźlu. Po skierowaniu egzekucji do możliwych składników majątkowych okazało się, iż wierzyciel z tych składników majątkowych nie uzyska zaspokojenia z uwagi na jednoczesne prowadzenie w sumie dwudziestu postępowań egzekucyjnych w stosunku do dłużnika. W obu postępowaniach egzekucyjnych ustalono należność wierzyciela na łączną kwotę ok. 82400 PLN z czego do czasu wniesienia pozwu komornik przekazał wierzycielowi kwotę ok. 8100 PLN. Z tych względów na wniosek wierzyciela Komornik skierował egzekucję do nieruchomości, jedynego składnika majątku pozwanego, dającego możliwość zaspokojenia wierzyciela. Zajął nieruchomość (w trybie przep. art. 923¹ k.p.c. w zw. z art. 924 k.p.c.), dalszych czynności egzekucyjnych nie mógł jednak dokonać bez wydania klauzuli wykonalności w stosunku do małżonka dłużnika.

Żądając oddalenia powództwa pozwani dowodzili, iż dążą do ugody z powodem dobrowolnie, systematycznie spłacając należność (poza egzekucją prowadzoną przez komornika, kwotą po 250 zł systematycznie w okresie od października 2012 r. do listopada 2013r). Nie może to jednak zdaniem Sądu zniweczyć zasadności powództwa albowiem w stosunku do kwoty wymaganej należności, suma wpłat pozwanych łącznie z sumami przekazanymi wierzycielowi przez

komornika stanowi niewielką jej część, zaledwie ok. 12.000 PLN. Oczywistym jest, że suma należności będzie rosła, przynajmniej z uwagi na odsetki zwłoki.

Pozwani zarzucali również, iż żądanie orzeczenia o ustanowienie rozdzielności majątkowej winno ulec oddaleniu ze względu na ochronę dobra ich rodziny, wręcz w piśmie procesowym z dnia 4 grudnia 2013r. sugerowali, iż powództwo zostało wniesione nie w celu zaspokojenia należności ale szykanowania małżonków.

Twierdzenia takie są zdaniem Sądu całkowicie bezzasadne, gołosłowne, niczym nie poparte, wręcz przeciwnie, te działania pozwanych, szczególnie małżonka dłużnika kierowane jest na udaremnienie egzekucji. Pozwana skrupulatnie podnosiła, iż nie wyrażała zgody na zaciągnięcie zobowiązań kredytu i pożyczki wobec (...) Bank SA, mimo, iż o tych czynnościach w różnym czasie się dowiadywała, zaciąganie tych zobowiązań w jej ocenie nie powodowało wówczas nieporozumień małżeńskich. Za wiedzą czy bez, rodzina dłużnika środki te konsumowała, mimo iż zdaniem Sądu nie było to konieczne albowiem ustalono, w oparciu o przesłuchanie pozwanych, że przy wykazaniu należytej zapobiegliwości członkowie rodziny swoje potrzeby mogli zaspokoić bez zaciągania zobowiązań. Aktualnie wszystkie dzieci pochodzące ze związku małżeńskiego pozwanych są już pełnoletnie, samodzielne.

Ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej pozwoli na przekształcenie przysługującej małżonkom współwłasności nieruchomości lokalowej z łącznej na współwłasność ułamkową, co umożliwi wierzycielowi skierowanie egzekucji do udziału dłużnika. Udział pozwanej M. L. nie będzie objęty egzekucją jak i jej wynagrodzenie za pracę, wraz z sumami pozwanego z wynagrodzenia za pracę i świadczenia rentowego wolnymi od zajęcia, pozwoli na zaspokojenie podstawowych potrzeb pozwanych.

W tym stanie rzeczy uznając interes prawny wierzyciela w żądaniu ustanowienia rozdzielności małżeńskiej wspólności majątkowej, zważywszy na obowiązek oznaczenia w orzeczeniu- w braku żądania z urzędu- daty, sąd orzekł o rozdzielności małżeńskiej wspólności majątkowej pozwanych z datą wniesienia pozwu.

Orzeczenie o kosztach oparto o przep. art. 102 k.p.c